

การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2

The Operation of the Sub-District Quality Schools under Kanchanaburi Educational Service Area Office 2

เทพพร บุตรตาน้อย¹, สาโรจน์ เผ่าวงศ์² และ นิพนธ์ วรรณเวช³

Thapporn Butdanoy¹, Saroch Pauwongsakul² and Nipon Wonnawed³

^{1,2,3}คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

^{1,2,3}Faculty of Education, Kanchanaburi Rajabhat University, Thailand.

E-mail: ¹tunwe6615@gmail.com

Received July 19, 2021; Revised November 21, 2021; Accepted January 1, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำแนกตามพื้นที่จัดการศึกษา ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 234 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ ตามพื้นที่จัดการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ่ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย พบว่า 1) การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน รองลงมาคือ ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม และด้านส่งเสริมการศึกษา 2) เปรียบเทียบการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำแนกตามพื้นที่จัดการศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในอำเภอท่ามะกา มีปฏิบัติการมากกว่าโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในอำเภอนมทวน

คำสำคัญ: การดำเนินงาน; โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

Abstract

This research aimed to study and compare the operation of the sub-district quality schools under Kanchanaburi Educational Service Area Office 2, classified by educational management areas.

The sample group was 234 administrators and teachers joining in the operation of the sub-district quality schools under Kanchanaburi Educational Service Area Office 2 by stratified sampling on educational management areas. The research instrument was a five-level- rating scale questionnaire with a content validity of 1.00 and a reliability of 0.97. The data was analyzed by using percentage, mean, standard deviation, one-way ANOVA, and Scheffer's, statistical significance level of 0.05.

The research findings revealed that:

1. School operation in terms of the quality of the sub-district under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2 as a whole was at a high level. Considering each aspect, it was found that high levels of practice were found in all areas, ranked by averages in infrastructure, followed by networking and participation, and promotion of education, respectively.

2. An operational comparison of quality schools in sub-districts under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2 classified by educational management areas as a whole and each aspect found that there were statistically significant differences, that is, the sub-district quality schools in Tha Maka district had more operations than the sub-district quality schools in Phanom Thuan district.

Keywords: Operation; Sub-District Quality School

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดนโยบายการศึกษาไทย ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็น เวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย วรรคหนึ่ง รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษตาม วรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย วรรคสอง รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการ เรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกัน ระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุน ให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อย ต้องมี บทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการ ให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย วรรคสาม การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี

มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (รัฐธรรมนูญไทย, 2560)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตระหนักถึงภารกิจที่สำคัญในการพัฒนาประชากรของชาติให้เป็น “คนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการ ที่ดีรอบด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษา ศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสาร ภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนชีวิต สุขการเป็นคนไทย ที่มีทักษะสูงเป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกร ยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง” นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ นโยบายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของรัฐบาลจากยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561–2580) ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2565) ได้กำหนดทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในระยะ 5 ปี ด้านการศึกษาไว้ ดังนี้ 1) ให้มีการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียม และทั่วถึง 2) การพัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัยให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ และ 3) การพัฒนาผลผลิต ภาพแรงงานเป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนากำลังคนและแรงงานแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ซึ่งแนวคิดการจัดการศึกษาการศึกษา โดยยึดหลักสำคัญ ในการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562ก)

กระทรวงศึกษาธิการ (2562) ได้กำหนดให้โครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลเป็นโครงการที่เกิดขึ้นตามนโยบาย “1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโรงเรียนในท้องถิ่นระดับตำบลให้เป็น โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ภายใต้แนวคิด “1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ” ให้มีความเข้มแข็งตามวิชาการ และมีความพร้อมในการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม งานอาชีพ และสุขภาพอนามัย สามารถให้บริการการศึกษาแก่นักเรียนและชุมชน อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมสำหรับนักเรียนในท้องถิ่นชนบท และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชน บ้าน วัด โรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพในปีงบประมาณ 2562 กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อเข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลโดยโรงเรียนระดับประถมศึกษา ครอบคลุมทุกตำบลทั่วประเทศ พิจารณาก่อนกรอง ให้ความเห็นชอบผ่านกระบวนการประชาคม 3 ระดับ คือ ระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด และโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาครอบคลุม ทุกอำเภอทั่วประเทศ พิจารณาให้ความเห็นชอบผ่านกระบวนการประชาคม 2 ระดับคือระดับอำเภอและระดับจังหวัด

ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด คือ เป็นโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามีความพร้อมเข้ารับการพัฒนา ตั้งอยู่ในพื้นที่ ๆ เป็นศูนย์กลางของชุมชน การคมนาคม และการ สื่อสารสะดวก มีพื้นที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมต่าง ๆ สามารถรับรองการเพิ่มจำนวน นักเรียนได้ในอนาคต ตลอดจนมีองค์ประกอบโครงสร้างท้องถิ่น และชุมชนที่ยินดีให้ความร่วมมือและ สนับสนุน เพื่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาและการบริหารจัดการโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง จุดเน้นของ โครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล คือ พัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามบริบทของ ตนเองลดความเหลื่อมล้ำให้เกิดความเท่าเทียมและครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศด้วยการจัดการศึกษาของ ประเทศ สร้างโรงเรียนให้มีความพร้อม ในการจัดการเรียนการสอน มีอุปกรณ์และมีสิ่งอำนวยความสะดวก ที่เลือกเรียนรู้เน้นผู้บริหารและครูที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการจัด กระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้ กับผู้เรียน โดยโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับสนับสนุน งบประมาณ แหล่งเรียนรู้องค์ความรู้ บุคลากร จำแนกเป็น 3 ด้านสำคัญ คือ โครงสร้างพื้นฐาน การ ส่งเสริมการศึกษา และการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนากลุ่มเป้าหมายที่เป็น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน

จากแนวทางการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้กำหนดแนวทางในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นการมอบอำนาจ การกระจายอำนาจ สร้างความร่วมมือและสร้าง เครือข่ายการทำงาน โดยให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยยึดโรงเรียนและผู้เรียนเป็นฐานในการพัฒนา ซึ่งจะต้องประสานงานอย่างใกล้ชิดกับผู้บริหาร สถานศึกษาในการทำความเข้าใจในเนื้อหาหลักสูตรการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้ผู้บริหาร สถานศึกษา วางกรอบแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยเน้นผู้เรียนและห้องเรียนเป็น สำคัญ และให้ครูจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พัฒนาคุณภาพวิชาชีพในการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะสำคัญของเยาวชนในศตวรรษที่ 21 รวมถึงการประสาน การมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานภายนอกต่าง ๆ เพื่อให้โรงเรียนในแต่ละพื้นที่สามารถเป็นโรงเรียน คุณภาพประจำตำบลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2, 2562) และตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานได้กำหนดนโยบายและสร้างกลยุทธ์ในด้านการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ให้มีทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 ความเป็นเลิศด้านวิชาการ นำไปสู่การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ในด้านของ ผู้เรียน จึงได้กำหนดตัวชี้วัดร้อยละของผู้เรียนที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการทดสอบทาง การศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน และตั้งเป้าหมายให้โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานเพิ่มขึ้นจากฐานเดิมอย่างน้อยร้อยละ 5 (ค่าเฉลี่ยร้อยละ +5) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2, 2561) จากผลการ ทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า ปีการศึกษา 2561 และ ปีการศึกษา 2562 ทุกวิชาไม่เป็นไปตามค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ ข้อมูลเหล่านี้สะท้อนให้

เห็นถึงคุณภาพของผู้เรียนที่ยังจำเป็นต้องพัฒนาเพิ่มขึ้นอีก เพราะผลการทดสอบดังกล่าวเป็นผลมาจากการจัดการศึกษาก่อนหน้า ทั้งนี้อาจมีปัจจัยหลายประการที่ทำให้ค่าเฉลี่ยของผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตผู้เรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อาทิเช่น คุณภาพการดำเนินงานของการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูผู้สอน เป็นต้น ผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหารและสถานศึกษาซึ่งหมายรวมถึงหลักสูตรและโครงสร้างพื้นฐานที่รอการปฏิรูปทั้งระบบ โดยอยู่ระหว่างการดำเนินการในลักษณะแผนแม่บทระยะยาว ซึ่งรัฐบาลสามารถดำเนินการได้ก่อน เพื่อแก้ไขปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนต่ำกว่า 50 คน โดยเฉพาะระดับประถมศึกษา เนื่องจากโรงเรียนเหล่านี้ส่วนใหญ่มีครูแต่ไม่ครบชั้น หรือครู 1 คน ต้องรับภาระการสอนในหลายชั้นและหลายวิชา ส่งผลทางลบเรื่องคุณภาพการศึกษาต่อเด็กนักเรียน อีกทั้งโรงเรียนที่อยู่ในท้องถิ่นชนบทห่างไกล นักเรียนส่วนใหญ่ก็ขาดโอกาสในการได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี มีบัญชาให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล “1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ” จุดเน้นของโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล คือ พัฒนาโรงเรียนในท้องถิ่นระดับตำบลให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามบริบทของตนเอง ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ โรงเรียนสามารถให้บริการการศึกษาแก่นักเรียนและชุมชนให้เกิดความเท่าเทียมและครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศโรงเรียนมีความพร้อมในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านทักษะวิชาการ ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม และสุขภาพอนามัย ผู้บริหารมีความพร้อมในการบริหารจัดการและครูมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และต้องเป็น “โรงเรียนของชุมชน” ได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้ง เอกชน บ้าน วัด รัฐ โรงเรียน มีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้กับผู้เรียน ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เพื่อทราบถึงการดำเนินงาน ให้โรงเรียนในระดับตำบลเป็นโรงเรียนที่มีความพร้อม มีคุณภาพ และมีความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารรวมถึงเป็นการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำแนกตามพื้นที่จัดการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ด้านโครงสร้างพื้นฐานที่แตกต่างกัน และมีพื้นที่จัดการศึกษาต่างกันมีระดับการปฏิบัติแตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล เพื่อขับเคลื่อนนโยบายโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ให้เป็นโรงเรียนต้นแบบในชุมชน มีความพร้อมให้บริการการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชน บ้าน วัด และโรงเรียนมีความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ มีความพร้อมในการพัฒนา ด้านคุณธรรม จริยธรรม งานอาชีพ และสุขภาพอนามัย ตลอดจนช่วยเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม

กระทรวงศึกษาธิการ (2562) ได้กำหนดให้มีโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโรงเรียนในท้องถิ่นระดับตำบลให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ภายใต้แนวคิด “1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ” ให้มีความเข้มแข็งวิชาการและมีความพร้อมในการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม งานอาชีพ และสุขภาพอนามัย สามารถให้บริการการศึกษาแก่นักเรียนและชุมชน อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม สำหรับนักเรียนในท้องถิ่นชนบทและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชน บ้าน วัด โรงเรียน พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2562) ได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) ซึ่งเน้นการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามบริบทของตนเองโดยพัฒนาโรงเรียนในท้องถิ่นระดับตำบลให้เป็น “โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล” ที่มีความเข้มแข็งทางวิชาการ และมีความพร้อมในการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม งานอาชีพ และสุขภาพอนามัยสามารถให้บริการการศึกษาแก่นักเรียนและชุมชน เพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพเกิดความเท่าเทียมและครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการจัดการศึกษาของแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม โดยตั้งเป้าหมาย คือโรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชนเป็นต้นแบบที่มีความพร้อมในการให้บริการทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

คมสร ม่วงมี (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า การประเมินโครงการโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีแต่ละด้านเป็นดังนี้ ด้านปัจจัยพื้นฐาน ด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการอยู่ในระดับปานกลางและผลผลิตของโครงการอยู่ในระดับปานกลาง และการเปรียบเทียบการประเมินโครงการโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี ระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร ครู และนักเรียน แต่ละด้านเป็นดังนี้ การประเมินปัจจัยพื้นฐาน ด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการแตกต่างกัน

อย่างนัยสำคัญที่ 0.05 การประเมินโครงการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการไม่แตกต่างกัน และการประเมินผลผลิตของโครงการไม่แตกต่างกัน

ลี (Lee, 2013) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทและหน้าที่ของครูใหญ่และครูในงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ครูใหญ่และครู ยอมรับว่า งานปรับปรุงการเรียนการสอนต้องทำเป็นคณะ ครูใหญ่ทำหน้าที่บริหารงานอื่น ๆ มากเกินไป ควรให้ความสำคัญในการนิเทศการศึกษาให้มากขึ้น ครูใหญ่และครูมีความคิดเห็นว่าโครงการสอนของอำเภอมีอิทธิพลต่อการใช้หลักสูตรของโรงเรียนและนวัตกรรมและเทคโนโลยี มีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลง บทบาทของครูใหญ่ จากผู้สั่งมาเป็นผู้ประสาน มีการทำงานเป็นคณะมากขึ้น

ไอเซตและอาเมท (Izzet & Ahmet, 2015) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาและบทบาทของครูในบริบทของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดการกิจกรรมของโรงเรียน ตามหลักการการเรียนรู้และการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นไปที่ความสำเร็จของนักเรียน สนับสนุนครูในกระบวนการเรียนการสอน การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพเป็นหน้าที่ของการบริหาร โรงเรียนการบริหารโรงเรียนควรใช้ความระมัดระวังที่จำเป็นและเพิ่มแรงจูง การบริหารโรงเรียนสามารถนำไปสู่ การพัฒนาของโรงเรียนโดยการให้การเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนตามการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและทางสังคมวัฒนธรรม นักเรียนที่ประสบความสำเร็จแน่นอนควรจะได้รับรางวัล กำหนดกฎระเบียบวินัยในโรงเรียนควรจะนำไปใช้กับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน นี่เป็นตัวอย่างบอกความพึงพอใจและความมั่นใจการบริหารโรงเรียนหากโรงเรียนมีการบริหารงานตามกฎระเบียบวินัยที่เข้มงวดความสำเร็จของนักเรียนได้รับผลกระทบในเชิงบวก การบริหารโรงเรียนควรให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองและจัดกิจกรรมสร้างแรงบันดาลใจสำหรับนักเรียน

จากวรรณกรรมที่กล่าวข้างต้นเห็นได้ว่า จะเห็นได้ว่าการดำเนินโครงการในโรงเรียนต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ ได้นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้านด้วยกัน ทั้งผู้ที่มีส่วนในการบริหาร โครงการโดยตรง ได้แก่ผู้บริหารและบุคลากร ในสถานศึกษา จะต้องเห็นความสำคัญของโครงการ ยอมรับในหลักการของโครงการที่ได้กำหนดไว้ และจะต้องมีการบริหารโครงการที่เป็นระบบ ทั้งในส่วนของการวางแผนโครงการ การดำเนินงาน การนิเทศติดตาม และการประเมินผล นอกจากนี้แล้วก็ยังต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ซึ่งแต่ละฝ่ายก็มีบทบาทในการบริหารและการดำเนินโครงการของสถานศึกษาไม่น้อยไปกว่ากัน ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องร่วมมือกันในการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ในการบริหารงาน ไม่ว่าจะเป็นในด้านของสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ และด้านงบประมาณ ในการดำเนินโครงการ อย่างถ่องแท้ และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ที่จะทำให้การดำเนินโครงการโรงเรียนต่าง ๆ ประสบผลสำเร็จต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำนวน 578 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 29 คน ครูผู้สอน จำนวน 549 คน จากสถานศึกษาจำนวน 29 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามสัดส่วนพื้นที่การจัดการศึกษา ได้จำนวน 234 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 12 คน ครูผู้สอน จำนวน 222 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ พื้นที่จัดการศึกษา ประกอบด้วย อำเภอท่ามะกา อำเภอพนมทวน อำเภอห้วยกระเจา

ตัวแปรตาม ได้แก่ การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ประกอบด้วย ทั้ง 3 ด้าน ดังนี้ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมการศึกษา ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (check list) เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และพื้นที่จัดการศึกษา จำนวน 4 ข้อ

2. เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 34 ข้อ เกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

กาญจนบุรี เขต 2 ซึ่งมี 3 ด้าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีค่าความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00 จำนวน 34 ข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เพื่อให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมดจำนวน 29 แห่งและประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลของแบบสอบถามจำนวน 234 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับตอบคืนจากโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มาตรวจสอบความถูกต้องและมีความสมบูรณ์ในการตอบ

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัส และทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และ ร้อยละ (percentage)

4. วิเคราะห์การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย mean หรือ ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.) จำแนกเป็นรายข้อ รายด้านและรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสต์ (Best, 1981)

5. วิเคราะห์การเปรียบเทียบการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำแนกตามพื้นที่จัดการศึกษา โดยวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) กรณีพบว่ามีความแตกต่างค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's)

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 สรุป ผลการวิจัยได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ในภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	4.49	0.36	มาก
2. ด้านส่งเสริมการศึกษา	4.47	0.39	มาก
3. ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม	4.49	0.40	มาก
รวมเฉลี่ย	4.48	0.36	มาก

ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เขต 2 ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.36) รองลงมาคือด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.40) และ ด้านส่งเสริมการศึกษา ($\bar{X}=4.47$)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

การดำเนินงานโรงเรียน คุณภาพประจำตำบล	พื้นที่จัดการศึกษา						F	Sig.
	อำเภอ ท่ามะกา		อำเภอ พนมทวน		อำเภอ ห้วยกระเจา			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	4.57	0.38	4.32	0.30	4.47	0.29	11.30**	0.000
2. ด้านส่งเสริมการศึกษา	4.55	0.41	4.30	0.32	4.50	0.27	10.02**	0.000
3. ด้านการสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วม	4.56	0.42	4.31	0.33	4.51	0.32	9.63**	0.000
รวมเฉลี่ย	4.56	0.38	4.31	0.30	4.49	0.27	10.32**	0.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การเปรียบเทียบการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำแนกตามพื้นที่จัดการศึกษา ในภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนได้ดำเนินการขับเคลื่อนการบริหารสถานศึกษาตามนโยบายโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลเพื่อให้มีความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ และมีความพร้อมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม งานอาชีพ และสุขภาพอนามัย สามารถให้บริการการศึกษาแก่นักเรียนและชุมชน อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา แก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมให้กับนักเรียนในท้องถิ่นชนบท และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชน บ้าน วัด โรงเรียนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทำให้ผลการศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญา ใจมิกัดดี (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และประสิทธิผลของโรงเรียนดีประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรวัตร วิริยะพันธ์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีประจำตำบลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีประจำตำบล ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยในรายด้านมีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

1.1 การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับโครงสร้างพื้นฐาน เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนมีการบริหารจัดการด้านอาคารสถานที่ให้มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม ปลอดภัย มีกิจกรรม ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีการบริหารจัดการด้านวัสดุสำนักงาน สื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญฤทธิ์ วิชัย (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินงานและประเมินโครงการโรงเรียนดีศรีตำบลของโรงเรียนบุญศรีสวัสดิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกับ นายอุเทน ผาภูมิมา (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานโรงเรียนดีประจำตำบล ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานของโรงเรียนในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

1.2 การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ด้านส่งเสริมการศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารมีความพร้อมในทุกด้าน ทั้งสมรรถนะ ศักยภาพ และความสามารถในการบริหารจัดการ มีภาวะผู้นำ มีทักษะการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีความคิดสร้างสรรค์ สามารถแก้ปัญหาการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ ทำให้ผู้ร่วมงานเกิดการยอมรับและร่วมกันปฏิบัติตามแนวทางการบริหาร จัดหางบประมาณเพื่อขับเคลื่อนโครงการให้ไปสู่เป้าหมายตามที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นายอุเทน ผาภูมิมา (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานโรงเรียนดีประจำตำบล ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านส่งเสริมการศึกษาของโรงเรียน ภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกับ วชิรพันธุ์ เสียมภักดี (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนประชารัฐ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ผลการวิจัยพบว่า ด้านพัฒนาความเป็นเลิศ ด้านการศึกษา อยู่ในระดับมาก

1.3 การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้บริหารได้ร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งเอกชน บ้าน วัด/ศาสนสถานอื่น ๆ รัฐ และโรงเรียน ให้การยอมรับ เชื่อถือต่อคุณภาพของโรงเรียน ครู และผู้บริหาร และมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนและพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ให้ความสนใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีความต้องการให้บุตรหลานเข้ารับการศึกษาและให้ความร่วมมือในการสนับสนุน การดำเนินการจัดการศึกษา เสมือนเป็นเจ้าของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุพร ทั้งทอง (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนดีประจำตำบล ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยรวมแสดงความคิดเห็น ดิชม ให้คำแนะนำการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ ศุภมาศ อุคาลาด (2561) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานโรงเรียน ดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีส่วนร่วม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำแนกตามพื้นที่จัดการศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิบัติงานของแต่ละสถานศึกษาขึ้นอยู่กับบริบทและความพร้อมในแต่ละด้านของสถานศึกษานั้น ๆ ที่แตกต่างกันออกไป กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ในกลุ่มโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในอำเภอ พนมทวน มีความเห็นว่า สถานศึกษามีความพร้อมในเรื่องปัจจัยต่าง ๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ รวมถึง ขนาดสถานศึกษาน้อยกว่า เมื่อเทียบกับอำเภอท่ามะกาและอำเภอห้วยกระเจา จึงส่งผลต่อการดำเนินงาน โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลให้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีพื้นที่จัดการศึกษาต่างก็มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา วรณทอง (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการ

ดำเนินงานโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 22 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม กับมุกดาหารรายด้านและโดยรวม มีความแตกต่างกัน ในสองจังหวัด มี 5 รายด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรวัตร วิริยะพันธ์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีประจำตำบลของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีประจำตำบล โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากงานวิจัยครั้งนี้การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ทำให้เกิดองค์ความรู้ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ต้องให้ความสำคัญกับด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนมีการบริหารจัดการด้านอาคารสถานที่ให้มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม ปลอดภัย มีกิจกรรม ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีการบริหารจัดการด้านวัสดุสำนักงาน สื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จึงมีภาพประกอบแนวคิด ดังนี้

จัดการและการบริการด้านการศึกษาที่เอื้อต่อการสร้างธรรมาภิบาลต่อไป จึงมีภาพประกอบแนวคิด ดังนี้

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

มีแหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีโครงสร้างสาธารณูปโภคที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้ อาทิ เช่น ระบบไฟฟ้า ประปา สัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง คอมพิวเตอร์โซล่าเซลล์ ครุภัณฑ์ เครื่องปรับอากาศในโรงเรียนช่วยอำนวยความสะดวก สะอาดและปลอดภัยแก่ผู้เรียน

ด้านส่งเสริมการศึกษา

การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนครอบคลุมเด็กกลุ่มปกติ เด็กด้อยโอกาส เด็กพิเศษ และกลุ่มที่มีความสามารถเป็นเลิศ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อนวัตกรรมที่เหมาะสม ช่วยสร้างภูมิคุ้มกันกับเด็กทุกกลุ่ม ส่งเสริมด้านดนตรี กีฬา ศิลปะ และเทคโนโลยี

ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม

การสร้างเครือข่ายการพัฒนาโดยเปิดโอกาสให้หน่วยงานในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน สนับสนุนความร่วมมือระหว่างสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนและชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพ

สรุป

ผลการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน รองลงมาคือ ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม และด้านส่งเสริมการศึกษา

ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ในภาพรวมและรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 นั่นคือ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในอำเภอท่ามะกา มีปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในอำเภอนมทวน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลควรมีการพิจารณาดำเนินการมาตรการดูแลระบบการจัดการขยะ รวมถึงกิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ อาทิเช่น การดำเนินการโครงการโรงเรียนปลอดขยะ การจัดการน้ำเสียในโรงเรียน การทำธนาคารขยะ เป็นต้น

1.2 โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลควรมีการส่งเสริมการถอดบทเรียนจากโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในพื้นที่เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนการดำเนินการที่มีผลลัพธ์โดดเด่นจากผู้บริหารที่มีภาวะความเป็นผู้นำด้านการจัดการในการแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างครอบคลุม เพื่อนำไปพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้นคู่ควรกับการเป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

1.3 โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายใน ภายนอก และมีการขยายเครือข่ายออกไปสู่ชุมชน สังคม หน่วยงานในท้องถิ่น ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะของการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี

2.2 ควรศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลการพัฒนาโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *โครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จตุพร ทังทอง. (2555). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนดีประจำตำบล (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธิตินันท์ อวนศรี และ วัลลภา อารีรัตน์. (2557). การดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีศรีตำบลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัย บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 8(3), 87-95.
- นพรัตน์ ชัยเรือง. (2559). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาวินัยนักเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนดีประจำตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*, 11(2), 159-174.
- รัฐธรรมนูญไทย. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 20*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- วชิรพันธุ์ เสียมภักดี. (2562). *สภาพและแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนพระราชวัง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วรวัตร วิริยะพันธ์. (2560) *สภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีประจำตำบลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- นพวัลย์ อุตมั่ง, พรสวรรค์ ศิริศาสนันท์ และ ชำนาญ จันทเยี่ยม. (2558). การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*, 9(3), 128-134.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2. (2562). *แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานปีการศึกษา 2562*. กาญจนบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *โครงการศึกษาการดำเนินโครงการ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) ปีการศึกษา 2562*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สุชาติ เอกปัชชา, สุทธนู ศรีไสย์ และ จินต์ วิภาตะกลัศ. (2557). ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนดีประจำตำบลในประเทศไทย. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 9(1), 47-58.
- ศักดิ์นิรันดร์ วงษ์ศรีแก้ว, วิจิต กำมันตะคุณ และ ยุวธิดา ซาปัญญา. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาเอกชนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในจังหวัดยโสธร. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*, 11(1), 79-88.

นคร ปราบมนตรี และ รัตนา กาญจนพันธุ์.(2564). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษา สำหรับนักเรียนกลุ่มเด็กพิเศษบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(4), 123–137.

Ahmeda, S., Adnana, M., Janssens, D., Yasara, A. ul. H., & G. Wetsa, G. (2018) air quality based informational intervention framework to promote healthy and active school Travel. *ScienceDirect Procedia Computer Science*, 141(2018), 382–389.

Lee, M. (2013). Exploring Principal Capacity to Lead Reform of Teaching and Learning Quality in Thailand. *International Journal of Educational Development*, 33(4), 305–315. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jedudev.2012.03.002>.